

ปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

- กรณีคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์)
- กรณีตั้งคณะกรรมการพิจารณาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ ก่อนที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานวุฒิสภา
- กรณีคุณสมบัติคณะนิติศาสตร์ครบวาระการดำรงตำแหน่งในระหว่างดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- กรณีผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งคณะนิติศาสตร์ที่จะมาเลือกกันเองเป็นกรรมการสรรหา
- กรณีผู้แทนพรรคการเมืองพ้นจากการเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- กรณีคุณสมบัติ “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ของผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์)
- กรณีคณะกรรมการสรรหามีมติตัดสิทธิผู้สมัครแล้ว ภายหลังคณะกรรมการสรรหาได้มาทบทวนคุณสมบัติใหม่ และให้มีสิทธิเข้ารับการสรรหา
- กรณีคณะกรรมการสรรหาได้ลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทำให้ต้องมีการเปิดรับสมัครใหม่
- กรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา

กรณีคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
(ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า
“ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์
- (๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔)
- (๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง
- (๗) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดแรก

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมมีมติดังนี้

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ ต้องได้รับปริญญาในสาขานิติศาสตร์ ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง
- (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ ต้องได้รับปริญญาในสาขารัฐศาสตร์ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง แต่ไม่รวมถึงปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์

อนึ่ง ปริญญาในสาขานิติศาสตร์และสาขารัฐศาสตร์ รวมถึงปริญญาที่ได้รับจากต่างประเทศตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรองแต่ไม่รวมถึงปริญญาเกิตติมศักดิ์และตำแหน่งศาสตราจารย์ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญฯ ให้หมายถึงเฉพาะตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมายเหตุ มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๕๑ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ตำแหน่งศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษนั้น มีที่มาที่แตกต่างกันและยังเป็นตำแหน่งที่ต่างกันด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๖ (๓) ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญว่า “ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์” แล้ว คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากจึงเห็นว่า คำว่าศาสตราจารย์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว หมายถึงเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในตำแหน่งศาสตราจารย์เท่านั้น มิได้หมายความรวมถึงศาสตราจารย์พิเศษด้วย ดังนั้น การพิจารณาเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน โดยอาศัยคุณสมบัติที่เป็นศาสตราจารย์พิเศษ เพื่อได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ (๓) รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๒ (แทนนายชวนะ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

(๑) ต้องได้รับปริญญาในสาขารัฐศาสตร์ ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง แต่ไม่รวมถึงปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์

(๒) ปริญญาในสาขารัฐศาสตร์ รวมถึงปริญญาที่ได้รับจากต่างประเทศที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง แต่ไม่รวมถึงปริญญาเกิตติมศักดิ์

(๓) ตำแหน่งศาสตราจารย์ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้หมายเฉพาะตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยไม่รวมถึงศาสตราจารย์พิเศษ

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๓ (แทนนายชัยอนันต์)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

(๑) ต้องได้รับปริญญาในสาขารัฐศาสตร์ ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง แต่ไม่รวมถึงปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์

(๒) ปริญญาในสาขารัฐศาสตร์ รวมถึงปริญญาที่ได้รับจากต่างประเทศที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง แต่ไม่รวมถึงปริญญาเกิตติมศักดิ์

(๓) ตำแหน่งศาสตราจารย์ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ให้หมายเฉพาะตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยไม่รวมถึงศาสตราจารย์พิเศษ

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๔ (แทนนายโกเมนทร์ฯ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

(๑) ต้องได้รับปริญญาในสาขานิติศาสตร์ ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง

(๒) ปริญญาในสาขานิติศาสตร์ รวมถึงปริญญาที่ได้รับจากต่างประเทศ ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง แต่ไม่รวมถึงปริญญากิตติมศักดิ์

(๓) ตำแหน่งศาสตราจารย์ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ให้หมายเฉพาะตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยไม่รวมถึงศาสตราจารย์พิเศษ

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๕ (แทนนายประเสริฐฯ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

(๑) ต้องได้รับปริญญาในสาขานิติศาสตร์ ในระดับการศึกษาใดระดับการศึกษาหนึ่ง

(๒) ปริญญาในสาขานิติศาสตร์ รวมถึงปริญญาที่ได้รับจากต่างประเทศ ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง แต่ไม่รวมถึงปริญญากิตติมศักดิ์

(๓) ตำแหน่งศาสตราจารย์ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ให้หมายเฉพาะตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยไม่รวมถึงศาสตราจารย์พิเศษ

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๖ (แทนนายอิสสระฯ พลโท จุลา นายสุจินดาฯ และนายอนันต์ฯ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ คณะกรรมการสรรหา มีความเห็นว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๖ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติในเรื่องวุฒิการศึกษาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิไว้ว่าจะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขานิติศาสตร์หรือสาขาวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะ ที่ประชุมจึงมีมติไม่กำหนดเรื่องวุฒิการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ว่าจะต้องสำเร็จ

การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางด้านนิติศาสตร์หรือรัฐศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งเป็นการเฉพาะ

อนึ่ง ที่ประชุมมีมติกำหนดให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อจะต้องระบุว่าประสงค์จะเข้ารับการศึกษาในประเภทผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ หรือสาขารัฐศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่งเพียงสาขาเดียวเท่านั้น

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๗ (แทนนายอมรฯ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาได้มีมติไม่กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิว่าจะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขารัฐศาสตร์เป็นการเฉพาะเนื่องจากมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๐ ไม่ได้กำหนดไว้

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๘ (แทนนายสุจิตฯ)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการสรรหาได้มีมติไม่กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิว่าจะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขารัฐศาสตร์เป็นการเฉพาะ เนื่องจากมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไม่ได้กำหนดไว้

กรณีตั้งคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ
ของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ก่อนที่คณะกรรมการสรรหา
เสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานวุฒิสภา

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๕ ได้บัญญัติให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นแล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณา

ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อฯ ได้มีกรณีตั้งคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อฯ ก่อนที่คณะกรรมการสรรหาฯ เสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานวุฒิสภา คือ

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการ ได้มีการประชุมครั้งแรกในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๐ และได้มีการดำเนินการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อฯ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๕ ประกอบข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๐ ก่อนที่คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อประธานวุฒิสภา โดยคณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อต่อประธานวุฒิสภา ในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เรียบร้อยแล้ว จึงได้เสนอรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการต่อประธานวุฒิสภา ในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ทั้งนี้ ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๒๐ บัญญัติว่า “ในวาระเริ่มแรก ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง

ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๗ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีศาลปกครองสูงสุด มิให้นำมาตรา ๒๕๕ (๒) มาใช้บังคับ และให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีกสิบสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลตามมาตรา ๒๕๕ (๑) (๓) และ (๔)”

**กรณีคณะนิติศาสตร์ครบวาระการดำรงตำแหน่ง
ในระหว่างดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ บัญญัติให้การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการดังนี้

“ให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน เป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) จำนวนสิบคน และผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) จำนวนหกคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ได้มีกรณีคณะนิติศาสตร์ครบวาระการดำรงตำแหน่งในระหว่างดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ดังนี้

๑. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒ แทนนายเชาวน์ สายเชื้อ (นายสุจิต บุญบงการ เป็นผู้ได้รับเลือก)

คณะกรรมการสรรหาฯ ได้มีการประชุมเป็นครั้งแรกในวันศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ซึ่งต่อมาในช่วงระหว่างการดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาฯ นั้น ปรากฏว่า รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา ได้พ้นจากตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ และยังมีได้มีการแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งแทน โดยทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาแล้วมีมติว่าผู้รักษาการแทนในตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ดังกล่าว มีสิทธิเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสรรหาและเสนอชื่อผู้สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๘ รายละเอียดตามเอกสาร ๒

อนึ่ง ขณะนั้น คณบดีคณะนิติศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีเพียง ๔ แห่ง ซึ่งไม่ต้องการเลือกกันเอง

๒. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕ แทนนายประเสริฐ นาสกุล (นายจิระ บุญพจนสุนทร เป็นผู้ได้รับเลือก)

เนื่องจากคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต้องเป็นกรรมการสรรหา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ว่างลง และยังมีได้มีการแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์แทน ซึ่งอยู่ในระหว่างการสรรหา ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในวันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ ได้มีรองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ ผู้รักษาราชการแทน มาร่วมประชุมด้วย

ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วมีมติว่า รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ ผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจและสามารถเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ และเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๘ รายละเอียดตาม เอกสาร ๓

กรณีผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ที่จะมาเลือกกันเองเป็นกรรมการสรรหา

การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘ แทนนายสุจิต บัญบงการ (นายพนพล เสงเจริญ เป็นผู้ได้รับเลือก) เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อเลือกกันเองของคณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งให้เหลือ ๔ คน เป็นกรรมการสรรหา โดยมีคณบดีคณะนิติศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น ๖ แห่ง ทั้งนี้ ก่อนที่ที่ประชุมคณบดีคณะนิติศาสตร์ จะดำเนินการเลือก ที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับกรณีผู้รักษาราชการในตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ว่าจะสามารถออกเสียงลงคะแนนได้หรือไม่ เนื่องจากในการเลือกกันเองครั้งนี้มีผู้แทนคณบดีมาร่วมประชุม จำนวน ๒ คน คือ

๑. รองศาสตราจารย์จักรพงษ์ เล็กสกุลไชย รองคณบดีฝ่ายบริหาร ผู้รักษาราชการแทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒. รองศาสตราจารย์ ดร. ปิติ ทฤษฎีคุณ ผู้รักษาราชการคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๑. การดำเนินการที่ผ่านมาคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เคยมีมติให้ผู้รักษาราชการแทนสามารถเข้าร่วมประชุมและปฏิบัติหน้าที่กรรมการสรรหาได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ได้บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน นอกจากนี้ ยังสามารถลงคะแนนเสียงในการเลือกกันเองได้ และหากได้รับเลือกก็สามารถปฏิบัติหน้าที่กรรมการสรรหาได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีฯ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

๒. ในการเลือกกันเองของอธิการบดี เพื่อเป็นกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นั้น ได้เคยมีมติว่าการรักษาราชการแทนกรณีที่ไม่มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ได้นั้นใช้เฉพาะกรณีผู้ดำรงตำแหน่งเจ็บป่วยหรือไปราชการต่างประเทศเท่านั้น โดยไม่รวมถึงการไปราชการต่างจังหวัดหรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นในพื้นที่จังหวัดเดียวกัน

ที่ประชุมได้พิจารณากรณีผู้รักษาราชการแทนคณบดี ทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวว่าจะมีสิทธิได้รับเลือกหรือไม่ โดยที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. กรณีรองศาสตราจารย์จักรพงษ์ เล็กสกุลไชย ผู้รักษาราชการแทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กำชัย จงจักรพันธ์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ ได้ลาพักผ่อนเป็นการล่วงหน้าก่อนที่จะมีหนังสือเชิญประชุม และการประชุมในวันนี้ก็ยังอยู่ในช่วงวันลาพักผ่อน ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าการลาพักผ่อนเป็นการลาราชการซึ่งต้องมีผู้รักษาราชการแทน และในวันนี้ก็มีผู้ปฏิบัติหน้าที่คณบดีคณะนิติศาสตร์เพียงคนเดียว

ดังนั้น รองศาสตราจารย์จักรพงษ์ฯ จึงมีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน และหากได้รับเลือกผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหา คือ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒. กรณี รองศาสตราจารย์ ดร. ปิติ ทฤษฏีคุณ ผู้รักษาราชการคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และได้ดำรงตำแหน่งรองคณบดีด้วย มีข้อพิจารณา ดังนี้

๒.๑ ผู้รักษาราชการคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ ๐๘๔๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๘ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ และเป็นกรณีที่มีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๒ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นได้”

๒.๒ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๖ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และหัวหน้าภาควิชา ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่ง หรือรักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวมากกว่าหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันเกินหกเดือนไม่ได้”

๒.๓ ผู้รักษาราชการในตำแหน่ง คณบดีคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ดำรงตำแหน่งรองคณบดีด้วย และได้รับรักษาการ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเกินกว่า ๖ เดือนตามที่กฎหมายกำหนด

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติว่า กรณีรองศาสตราจารย์ ดร. ปิติ ทฤษฏีคุณ ผู้รักษาราชการคณบดีฯ ไม่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหารายละเอียดตามเอกสาร ๑๑

กรณีผู้แทนพรรคการเมืองพ้นจากการเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ในระหว่างการดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ บัญญัติ
ให้การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการดังนี้

“ให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธาน
ศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ
สี่คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน
ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือก
กันเองให้เหลือสี่คน เป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) จำนวนสิบคน และผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) จำนวนหกคน
เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อ
ดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ได้มีกรณีผู้แทนพรรคการเมือง
พ้นจากการเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างดำเนินการสรรหาของคณะกรรมการ
สรรหา ดังนี้

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕ แทนนายประเสริฐ
นาสกุล (นายจิระ บุญพจนสุนทร เป็นผู้ได้รับเลือก) ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔

เนื่องจากนายเอกภาพ พลซื่อ ผู้แทนพรรคเสรีธรรม ซึ่งได้รับเลือกจากผู้แทนพรรค
การเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ ทั้งนี้ ได้มีผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนทั้งสิ้น ๙ พรรค ดังนี้

๑. นายสยาม เกียรติสยาม	ผู้แทนพรรคกิจสังคม
๒. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล	ผู้แทนพรรคความหวังใหม่
๓. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธ์	ผู้แทนพรรคชาติพัฒนา
๔. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	ผู้แทนพรรคชาติไทย
๕. รองศาสตราจารย์บรรณโคภิชฐ์ เมฆวิชัย	ผู้แทนพรรคถิ่นไทย
๖. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ผู้แทนพรรคประชาธิปไตย
๗. นายอดิสร เพียงเกษ	ผู้แทนพรรคไทยรักไทย
๘. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์	ผู้แทนพรรคราษฎร
๙. นายเอกภาพ พลซื่อ	ผู้แทนพรรคเสรีธรรม

ปรากฏผลผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหา ดังนี้

๑. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล	ผู้แทนพรรคความหวังใหม่
๒. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	ผู้แทนพรรคชาติไทย
๓. นายอดิสร เพียงเกษ	ผู้แทนพรรคไทยรักไทย
๔. นายเอกภาพ พลซื่อ	ผู้แทนพรรคเสรีธรรม

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย และเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทยตามคำร้องขอของนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงเป็นเหตุให้นายเอกภาพ พลซื่อ ผู้แทนพรรคเสรีธรรมพ้นจากการเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นับตั้งแต่วันที่มิได้คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณากรณีดังกล่าวแล้ว มีมติว่ากรณีดังกล่าวจะมีผลเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะไม่มีผลกระทบการดำเนินการสรรหาในส่วนต่างๆ ที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วและสามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้ และได้ให้ผู้แทนพรรคการเมืองที่มาแทนนายเอกภาพ พลซื่อ แล้วจะได้เชิญให้มาร่วมประชุมเพื่อเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๔

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้จัดให้มีการประชุมผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละ ๑ คน เพื่อเลือกกันเองหนึ่งคนแทนนายเอกภาพ พลซื่อ โดยมีผู้แทนพรรคการเมืองมาร่วมประชุม จำนวนทั้งสิ้น ๘ พรรค ดังนี้

๑. นายสมมภู เกียรติสยมภู	ผู้แทนพรรคกิจสังคม
๒. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล	ผู้แทนพรรคความหวังใหม่
๓. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	ผู้แทนพรรคชาติไทย
๔. พันเอก วินัย สมพงษ์	ผู้แทนพรรคชาติพัฒนา
๕. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ผู้แทนพรรคประชาธิปัตย์
๖. นายสมคาส สืบตระกูล	ผู้แทนพรรคถิ่นไทย
๗. นายอดิสร เพียงเกษ	ผู้แทนพรรคไทยรักไทย
๘. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุฑ์	ผู้แทนพรรคราษฎร

ซึ่งปรากฏผลการเลือก คือ นายสมคาส สืบตระกูล ผู้แทนพรรคถิ่นไทย ได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนนายเอกภาพ พลซื่อ

กรณีคุณสมบัติ “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ของผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
(ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสภารัฐศาสตร์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า
“ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์
(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๗) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๑ – ๔ ไม่ได้กำหนดแนวทางกรณี “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ไว้

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ห้า (แทนนายประเสริฐ นาสกุล) ได้มีการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ไว้ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔ คือ ควรจะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานและมีประสบการณ์ด้านการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริง (ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔) และในกรณีที่เป็นผู้พิพากษาก็ควรจะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้เลือก ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว คณะกรรมการสรรหาชุดนี้ได้ตัดสิทธิผู้สมัครที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา จำนวน ๒ ท่าน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ต่อมาผู้ถูกตัดสิทธิได้ยื่นหนังสือคัดค้านมติของคณะกรรมการสรรหา โดยขอให้ทบทวนมติใหม่อีกครั้ง เนื่องจากในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดที่ผ่านมา มีบุคคลที่มีคุณสมบัติลักษณะเช่นเดียวกันกับบุคคลทั้งสองโดยคณะกรรมการสรรหาชุดที่ผ่านมา มาได้พิจารณาว่า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญ

เมื่อคณะกรรมการสรรหาชุดนี้ได้พิจารณาทบทวนคุณสมบัติของบุคคลทั้งสองใหม่อีกครั้งแล้วมีมติว่า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ตามแนวทางที่คณะกรรมการสรรหา ชุดที่ห้า วางไว้ คือ เป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานและมีประสบการณ์ด้านการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริง (ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔) รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๕

การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖ (แทนนายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ พลโท จุล อติเรก นายสุจินดา ยงสุนทร และนายอนันต์ เกตุวงศ์)

ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเกี่ยวกับการเทียบตำแหน่ง กรณีการดำรงตำแหน่ง “ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า” โดยที่ประชุมมีมติว่า ควรจะต้องพิจารณาควบคู่กันไป ระหว่างการดำรงตำแหน่งด้านการบริหารงานและการเป็นข้าราชการระดับ ๑๐ เนื่องจากไม่มีมาตรฐานกำหนดไว้ชัดเจน ที่จะสามารถนำมาเทียบเคียงกับทุกหน่วยงานได้ว่าตำแหน่งในหน่วยงานนั้นๆ จะเทียบได้กับตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือไม่ ดังนั้น ในการพิจารณาจึงควรจะต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไปว่าผู้สมัครที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในแต่ละหน่วยงานมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเช่นใดบ้าง และสามารถเทียบเคียงกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนได้ในระดับใด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว คณะกรรมการสรรหาชุดนี้ได้มีมติว่า พลโท เดโช สนธิศิริ อดีตผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด ไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ทั้งนี้ พิจารณาว่าเงินเดือนของผู้สมัครสามารถเทียบได้ไม่ต่ำกว่าข้าราชการระดับ ๑๐ แต่ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ใช่ตำแหน่งด้านการบริหาร

ต่อมาผู้ถูกตัดสิทธิได้ร้องคัดค้านการตัดสิทธิดังกล่าว คณะกรรมการสรรหาจึงได้ทบทวนคุณสมบัติของผู้ถูกตัดสิทธิอีกครั้ง โดยให้ที่ประชุมพิจารณาว่า ในการพิจารณาคุณสมบัติจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์การรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ระดับ ๑๐ ประการเดียว หรือจะพิจารณาควบคู่กับตำแหน่งในด้านการบริหารด้วย

หลังจากที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติว่า พลโท เดโช สนธิศิริ อดีตผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ดังนั้น “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ตามแนวทางที่คณะกรรมการสรรหา ชุดนี้วางไว้ คือ เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๖

การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๗ (แทนนายอมร รักษาสัตย์) ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติว่า ให้หมายถึง ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดที่ผ่านมาใช้ปฏิบัติ

การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘ (แทนนายสุจิต บุญบงการ)
ในคราวประชุมคณะกรรมการสรรหา ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมมีมติให้
หมายถึง ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่
คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดที่ผ่านมาใช้ปฏิบัติ

กรณีคณะกรรมการสรรหามีมติตัดสิทธิผู้สมัครแล้ว ภายหลังกคณะกรรมการสรรหา
ได้มาทบทวนคุณสมบัติใหม่ และให้มีสิทธิเข้ารับการสรรหา

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ได้มีกรณีกรณีคณะกรรมการ
สรรหามีมติตัดสิทธิผู้สมัครแล้ว ภายหลังกคณะกรรมการสรรหาได้มาทบทวนคุณสมบัติใหม่ และให้มีสิทธิ
เข้ารับการสรรหา ดังนี้

๑. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕ แทนนายประเสริฐ นาสกุล
(นายจิระ บุญพจนสุนทร เป็นผู้ได้รับเลือก)

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖
กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาคุณสมบัติพร้อมประวัติของผู้เข้ารับ
การสรรหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาตรวจสอบ
คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครและผู้ได้รับการเสนอชื่อ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๕๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้วมีมติให้ตัดสิทธิผู้เข้ารับการสรรหา
ออกจำนวน ๓ คน เนื่องจากขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญฯ คือ

(๑) นายพงษ์เดช มโนรส (กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกระบี่)
เป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ซึ่งบัญญัติกรณีกรรมการการเลือกตั้งไว้ ที่ประชุม
คณะกรรมการสรรหาฯ ได้มีมติว่า “กรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ให้หมายถึงกรรมการการเลือกตั้ง
จำนวน ๕ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาเท่านั้น จึงมีมติให้ตัด
นายพงษ์เดชฯ ออกเพราะคุณสมบัติไม่ถูกต้อง

(๒) นายอุดม มั่งมีดี (อดีตรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๑) มีคุณสมบัติ
ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ในกรณี “อธิบดีหรือเทียบเท่า” นั้น ควรจะเป็นผู้ที่มิตำแหน่งเป็น
หัวหน้าหน่วยงานและมีประสบการณ์ด้านการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริง (ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔) และในกรณีที่เป็นผู้พิพากษาก็ควรจะให้ที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกาเป็นผู้เลือกตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติไว้ จึงมีมติให้ตัดนายอุดมฯ ออกเพราะมี
คุณสมบัติไม่ถูกต้อง

(๓) นางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล (อดีตรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา)
ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ตัดออกเพราะมีคุณสมบัติไม่ถูกต้องลักษณะเดียวกับกรณีนายอุดม มั่งมีดี
รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๗

ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓ วันพุธที่
๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาทบทวนคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของผู้ได้รับการเสนอชื่อ จำนวน ๒ คน
คือ นายอุดม มั่งมีดี และนางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล แล้วที่ประชุมมีมติเสียงข้างมากให้บุคคล
ทั้งสองมีคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญฯ

และในวันประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ดังกล่าว ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรองศาสตราจารย์ไชยวัฒน์ คำชู คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขอลาออกจากการเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาฯ และโฆษกคณะกรรมการสรรหาฯ และที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้มีมติเลือกตั้งรองศาสตราจารย์ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นเลขานุการและโฆษกคณะกรรมการสรรหาฯ แทน รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๘

๒. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖ (แทนนายอิสสระ พลโท จุฬา นายสุจินดาฯ และนายอนันต์ฯ)

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ที่ประชุมได้มีการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัครเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์) แต่ละรายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๖ แล้ว ที่ประชุมลงมติว่า พลโท เดโช สนธิศิริ (อดีตผู้ช่วยนายทหารหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด) ไม่มีคุณสมบัติกรณีอธิบดีหรือเทียบเท่าตามมาตรา ๒๕๖ (๓) รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๙

ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ คณะกรรมการสรรหาได้พิจารณาบททวนมติของที่ประชุม ในกรณีที่ได้ลงมติว่า พลโท เดโช สนธิศิริ ไม่มีคุณสมบัติกรณีอธิบดีหรือเทียบเท่าตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เนื่องจากพลโท เดโช สนธิศิริ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ เรื่องคัดค้านการตัดสินมติเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยขอให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาบททวนมติของที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่คณะกรรมการสรรหาได้มีการพิจารณาบททวนมติดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการสรรหาได้ลงมติรับผู้สมัครดังกล่าวเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

อนึ่ง ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์ เลขานุการคณะกรรมการสรรหาได้ขอลาออกจากตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการสรรหาฯ และที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพันธุ์ เชื้อบุญชัย เป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาฯ แทน รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑๐

**กรณีคณะกรรมการสรรหาได้ลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ
แล้วมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทำให้ต้องมีการเปิดรับสมัครใหม่**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑ วรรคสอง
ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง.....ให้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) ในกรณีที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๓) หรือ (๔)
ให้นำมาตรา ๒๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้ ให้เสนอชื่อผู้สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) หรือ (๔) เป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งต่อประธาน
วุฒิสภาและให้วุฒิสภามีมติเลือก ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
พ้นจากตำแหน่ง

... ฯลฯ ...

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ได้มีกรณีคณะกรรมการสรรหา
ได้ลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทำให้ต้อง
มีการเปิดรับสมัครใหม่ ดังนี้

๑. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕ แทนนายประเสริฐ นาสกุล
(นายจิระ บุญพจนสุนทร เป็นผู้ได้รับเลือก) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๔

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการพิจารณาสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยวิธีการสรรหาดังนี้

(๑) ให้กรรมการสรรหาแต่ละท่านไปดำเนินการพิจารณาสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิสภา
นิติศาสตร์ โดยกรรมการสรรหาแต่ละท่านสามารถเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์ได้โดยไม่จำกัด
จำนวน ซึ่งต้องเสนอรายชื่อพร้อมประวัติ และความยินยอมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ ตั้งแต่วันที่ ๑๓
กันยายน ๒๕๔๔ จนถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔

(๒) เปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์มาสมัครด้วยตนเองในเวลาราชการ
ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔ จนถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓
ตุลาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ลงคะแนนสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรเป็น
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยนำผู้สมัครและผู้ได้รับการเสนอชื่อรวมจำนวน ๘ คน มาลงคะแนนเลือก
ให้เหลือจำนวน ๒ คน โดยมีหลักเกณฑ์การลงคะแนนเลือก ดังนี้

ข้อ ๑ ลงคะแนนโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๒ การลงคะแนน กรรมการแต่ละท่านสามารถลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ
สาขานิติศาสตร์ ได้ไม่เกิน ๒ คน ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของ
จำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ (๑๐ ท่าน) ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก หากไม่มีผู้ได้รับเลือกหรือมี
ผู้ได้รับเลือกไม่ถึง ๒ คน ก็ให้ลงคะแนนครั้งต่อไป

ข้อ ๓ การลงคะแนนครั้งต่อไป ให้นำรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อที่เหลือจำนวน ๔
คน ที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับ มาให้กรรมการทุกท่านลงคะแนนเลือกครั้งต่อไป กรรมการแต่ละ
ท่านสามารถลงคะแนนเลือกได้ตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่าสาม
ในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เป็นผู้ได้รับเลือก

ข้อ ๔ หากมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบจำนวน ๒ คน อีก ให้นำผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด
จำนวน ๒ คน มาให้กรรมการทุกท่านลงคะแนนเลือกต่อไปจนกว่าจะได้ผู้ทรงคุณวุฒิครบจำนวนตามที่
รัฐธรรมนูญกำหนดที่ให้เสนอชื่อต่อประธานวุฒิสภา

ซึ่งปรากฏว่ามีผู้ได้รับเลือกเพียง ๑ คน

ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้พิจารณาแล้วจึงมีมติให้เปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิ
เพิ่มเติมโดยให้เปิดรับสมัครตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันอังคารที่ ๙ ตุลาคม
๒๕๔๔ และมีมติให้ผู้ที่สมัครและได้รับการเสนอชื่อ จำนวน ๗ คน ที่เหลืออยู่ให้มีสิทธิได้รับคัดเลือก
ของคณะกรรมการสรรหาฯ ในครั้งต่อไปด้วย ซึ่งภายหลังปิดรับสมัครเพิ่มเติมแล้ว ปรากฏว่ามี
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาสมัครเพิ่มเติมจำนวน ๔ คน

ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือกราบเรียน
ประธานวุฒิสภา แจ้งเรื่องการเปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม เพื่อทราบด้วย

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔
ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ลงคะแนนสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสมเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
โดยนำรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๑๑ คน มาลงคะแนนเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ลงคะแนนเลือกเช่นเดิม
ซึ่งปรากฏว่าไม่มีผู้ใดได้รับเลือก

ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ จึงมีมติให้มีการเปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม
ครั้งที่ ๒ โดยให้เปิดรับสมัครตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันศุกร์ที่ ๒ พฤศจิกายน
๒๕๔๔ และมีมติให้ผู้ที่สมัครและผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อที่เหลืออยู่จำนวน ๑๑ คน ให้มีสิทธิได้รับการ
คัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาฯ ในครั้งต่อไปด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือกราบเรียนประธาน
วุฒิสภาแจ้งเรื่องการเปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม รวมทั้งเรื่องคณะกรรมการสรรหาฯ
ไม่สามารถดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้แล้วเสร็จภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดเพื่อทราบด้วย

ภายหลังที่ปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ปรากฏว่า มีผู้มาสมัครเพิ่มเติม จำนวน ๑
คน คือ นายชูชาติ ศรีแสง และในการประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๔
พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสมเป็นตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ โดยนำรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๒ คน มาลงคะแนนเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์

ลงคะแนนเลือกเช่นเดิม ซึ่งปรากฏว่ามีผู้ได้รับเลือกจำนวน ๑ คน ดังนั้นจึงได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่จะเสนอชื่อต่อประธานวุฒิสภาครบจำนวน ๒ คน ตามที่กฎหมายกำหนด

๒. การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๗ แทนนายอมรรักษาสัตย์ (นายอภัย จันทนจุลกะ เป็นผู้ได้รับเลือก) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๖

การประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งแรก วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาได้กำหนดวิธีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(๑) โดยการเปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยให้มายื่นใบสมัครด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ ๑๐ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ในเวลาราชการ โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวการรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิสถาวิชาวุฒิสภาเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ไปยังสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ให้ทั่วถึง ตลอดจนเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย

(๒) โดยการเสนอชื่อจากกรรมการสรรหา โดยให้กรรมการสรรหาแต่ละท่านสามารถเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสถาวิชาวุฒิสภาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม มาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ท่านละไม่จำกัดจำนวน และการเสนอชื่อนั้นต้องได้รับความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อด้วย ทั้งนี้ กรรมการสรรหาต้องเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมายังสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ภายในกรอบระยะเวลาเดียวกันกับระยะเวลาที่กำหนดให้มีการเปิดรับสมัครดังกล่าว

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสิ้น ๔ คน เพื่อเลือกให้เหลือจำนวน ๒ คน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาได้กำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนเลือก ดังนี้

(๑) ลงคะแนนโดยวิธีการลงคะแนนลับ

(๒) การลงคะแนนครั้งแรก กรรมการสรรหาแต่ละคนสามารถลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิสถาวิชาวุฒิสภา ได้ไม่เกิน ๒ คน ผู้ใดได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก ถ้ามีผู้ได้รับเลือกไม่ถึง ๒ คน หรือไม่มีผู้ได้รับเลือกแล้วแต่กรณีก็ให้ลงคะแนนครั้งต่อไป

(๓) การลงคะแนนครั้งต่อไป ให้นำรายชื่อผู้สมัครที่เหลืออยู่ มาให้กรรมการสรรหาทุกคนลงคะแนนเลือกครั้งต่อไป โดยไม่มีการตัดชื่อผู้สมัครรายใดออก กรรมการสรรหาแต่ละคนสามารถลงคะแนนเลือกได้ตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ ผู้ใดได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เป็นผู้ได้รับเลือก

(๔) หากมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบจำนวน ๒ คน อีกแล้วแต่กรณี ให้ลงคะแนนตามข้อ

(๓) ต่อเนื่องไปจนกว่าจะเลือกได้ครบจำนวน

ทั้งนี้ ก่อนการลงคะแนนที่ประชุมมีมติว่าในเบื้องต้นยังไม่กำหนดจำนวนรอบในการลงคะแนน โดยให้ลงคะแนนไปก่อน หากยังไม่สามารถเลือกได้จึงจะมาพิจารณาผลการลงคะแนนดังกล่าวว่าสมควรกำหนดจำนวนรอบในการลงคะแนนหรือไม่

ซึ่งปรากฏว่า มีผู้ทรงคุณวุฒิได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพียง ๑ คน ซึ่งไม่ครบจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ดังนั้นคณะกรรมการสรรหาจึงมีมติให้เปิดรับสมัครผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมโดยขยายระยะเวลาดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาออกไปอีก ๓๐ วัน พร้อมทั้งได้มีหนังสือกราบเรียนประธานวุฒิสภาเพื่อแจ้งให้ทราบตามแนวทางที่ได้เคยปฏิบัติมา ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาได้กำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการสรรหาเพิ่มเติม โดยเปิดรับสมัครและโดยการเสนอชื่อของกรรมการสรรหาตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๗ ภายหลังจากปิดรับสมัครแล้วมีผู้สมัครเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน โดยแบ่งเป็นผู้มาสมัครด้วยตนเอง จำนวน ๑ คน และผู้ที่กรรมการสรรหาเสนอชื่อ จำนวน ๑ คน

ในการประชุมคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗

คณะกรรมการสรรหาได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ สาขารัฐศาสตร์ตามหลักเกณฑ์เดิม โดยกรรมการสรรหาแต่ละคนสามารถลงคะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ สาขารัฐศาสตร์ได้ไม่เกิน ๑ คน และในเบื้องต้นคณะกรรมการสรรหายังไม่กำหนดจำนวนรอบในการลงคะแนน โดยให้ลงคะแนนไปก่อน หากยังไม่สามารถเลือกได้จึงจะมาพิจารณาผลจากการลงคะแนนดังกล่าวว่าจะสมควรกำหนดจำนวนรอบในการลงคะแนนหรือไม่ ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาได้ลงคะแนนตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว

ปรากฏว่า มีผู้ได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จำนวน ๑ คน จึงเป็นอันว่าผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ในระหว่างที่อยู่ นอกสมัยประชุมของรัฐสภาให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุม ของรัฐสภา”

ในการสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ได้มีกรณีที่ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมดังนี้

การสรรหาและเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๗ แทนนายอมร รักษาสัตย์ (นายอภัย จันทนจุลกะ เป็นผู้ได้รับเลือก)

นายอมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัย ประชุมของรัฐสภา ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๑ วรรคสาม กำหนดให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา โดยรัฐสภาจะเปิดสมัยประชุมสามัญทั่วไป ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ในการนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ดำเนินการเพื่อให้มีคณะกรรมการสรรหา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

- วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ มีหนังสือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อคณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทุกแห่ง และคณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง พร้อมทั้งวาระ การดำรงตำแหน่ง

- วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จัดให้มีการประชุมเพื่อเลือกกันเองของผู้แทน พรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนเพื่อเลือกกันเองให้เหลือสี่คน

- วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จัดให้มีการประชุมของคณบดีคณะนิติศาสตร์ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๕ แห่ง เพื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน เพื่อเป็นกรรมการสรรหาฯ สำหรับคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รองศาสตราจารย์ปิติ ทฤษฎีคุณ ผู้รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ ได้มีหนังสือขอสละสิทธิการเข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ มีคณบดี ลงคะแนนจำนวน ๓ คน เนื่องจากนายคมสัน โพธิ์คง ซึ่งมาแทนนายเอียรชัย ณ นคร ประธาน กรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไม่มีสิทธิลงคะแนน